

Η ΙΑΤΡΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

ΜΑΓΙΑ, ΑΓΥΡΤΕΙΕΣ, ΚΟΜΠΟΓΙΑΝΝΙΤΙΣΜΟΙ, ΕΞΩΦΡΕΝΙΚΟΤΗΤΕΣ

(Συνταγές και θεραπευτικά μέσα που προκαλούν φρίκη και άηδία)

Βγάζοντας ένα δόντι από μια νεκροκεφαλή... εθεράπευαν τον δικό τους πονόδοντο!...

σφαλώς δεν έκανε και κακό στους ασθενείς. Για ν' αποκτήσει όμως θεραπευτικές ιδιότητες το νερό, οι Άσπιριοι διάβαζαν από πάνω του τ' απαραίτητα ξόρκια, που άλλαζαν φυσικά αναλόγως με την αρρώστια που ε άσθενής.

Οι Χαλδαίοι εθεράπευαν τον πονοκέφαλο με αποτελεσματικό τρόπο, δένοντας τ' κεφάλι τους με τ' όδεμα μιάς νεαρής θηλυκής καμήλας, που δεν είχε ποτέ της μεταφέρει φορτίο. Τ' όδεμα όμως αυτό έφραζε απαραίτητως ν' έχει προηγουμένως ραντισθεί με άγιωσμένο νερό, αλλιώς δεν είχε καμιά θεραπευτική δύναμη. Έπρεπε δέ επίσης ν' είνε παρών κατά τ' όδεμα τής κεφαλής και ένας ιερέας, ο οποίος έπρόσταζε με φοβερούς έξορκισμούς τ' όν δαιμόνα του πονοκεφάλου ν' εγκαταλείψει τ' κεφάλι του άρρώστου. Οι Χαλδαίοι χρησιμοποιούσαν επίσης για τ' αρρώστειες και φυλαχτά από ξύλο, επάνω στο όποιο ήταν σκαλισμένες φρικώδεις και άπεισιες μορφές, ή όποιες, όπως έπιστευαν, είχαν τ' όδύναμη ν' διώχνουν μακριά κάθε άσθένεια.

Οι άρχαιοι Έλληνες και οι Αιγύπτιοι χρησιμοποιούσαν για τ' άσθένειες ένα μέσον που και σήμερα άκόμη είνε εν χρήσει στα χωριά μας. "Όταν είχαν κανένα βαρεια άρρωστο, τ' όν μετέφεραν στο ναό κ' εκεί τ' όν άφιναν ν' τ' όν θεραπεύσουν τ' εϊδώια τ' όν θεών, με τ' βοήθεια όσ' όσο και τ' όν ιερέων. Αύτοι υπέβαλλαν τ' όν άρρώστους σ' άσθηροτάτη διαίτα και τ' όν υποχρέωναν ν' κάνουν κάθε μέρα λουτρό. Κάθε μέρα έπίσης τ' όν οδηγούσαν στο ιερό τ' όν ναού, άπ' όπου έβγαιναν ύποχθόνιοι άταιό. Οι άταιό αύτοι εζάλιζαν τ' όν άρρώστους και τ' όν εβίβιζαν σέ νάρκη. Και τότε τ' όν παρουσιαζόταν, σάν σέ όνειρο, ο Θεός και τ' όν έλεγε άν θα γίνόντουσαν καλά, και με τ' ότρόπο θα θεραπεύόντουσαν.

Πρίν από τ' όν εμφάνισι του 'Ιπποκράτους, ο όποιος πρέπει ν' θεωρηθεί ως ο πρώτος επιστήμιον γιατρός, οι Έλληνες ένομιζαν ότι τ' όσ' όμα άρρωσταίνε επειδή είνε άρρωστη ή ψυχή. Θεράπευαν λοιπόν τ' όν ίσχυαλιά, τ' όν τρέλλα και τ' όν λύσσα διά τ' όν μουσική. Η θεραπευτική αύτη μέθοδος είνε τ' όν μόδας και σήμερα στην Εθρώπη. Ένας Γερμανός γιατρός εφαρμόζει όλόκληρο σύστημα μουσικοθεραπειάς για τ' όν διάφορες άσθένειες.

Κατά τ' όν πρώτα χρόνια του Μεσαιώνος, ως τ' όν πιο ριζικά θεραπευτικά μέσα έθεωρούντο ή προσειχή και οι έξορκισμοί του πονηρού

δαιμονίου από τ' όν ιερέα. Έπίσης θαυματουργή θεραπευτική όδύναμη είχαν τ' όν άγια λείψανα, τ' όν εϊκονίσματα και διάφορα άλλα ιερά όσείη. 'Ο άγιος Γρηγόριος τ' όν τ' όνομα γράφει ότι μιά νύχτα, εκεί που μελετούσε τ' όν ιερά κείμενα, αισθανθήκε φοβερούς πόνους στους κροτάφους. 'Επειδή οι πόνοι δέν περνούσαν, έτρεξε στή γειτονική εκκλησία του Άγιου Μαρτίνου και προσευχήθηκε μπροστά σ' όν λείψανα τ' όν άγιου. Άμέσως υπεχώρησαν οι πόνοι, για καλό και για κακό όμως, ο Γρηγόριος έπαιξε τ' όν έπομένη και τ' όν έβλεποτόμησαν. Η φλεβοτομία όμως έφερε τ' όν αντίθετο άποτέλεσμα από εκείνο που περιέμενε. Οι πόνοι ξαναγέρισαν δυνατότεροι κ' αύτό τ' όν έθεώρησε ο Γρηγόριος ως θεία τιμωρία για τ' όν άπιστία που εβίβιζε.

Σέ μεγάλη έκτίμησι κατά τ' όν έσοχή του Μεσαιώνος ήταν και ή λεγομένη συμπληθητική μέθοδος, ή όποια και σήμερα άκόμη δεν έχει έντελώς εκλείψει, παρ' όλη τ' όν επικράτησι τ' όν έπιστημονικής ιατρικής. Καί οι σοφώτεροι άκόμη έπιστημονικές τ' όν έποχής έκείνης, όπως π.χ. ο Παράκελσος, ύπέστηριζαν ότι ή άσθένεια είνε ένα ζωντανό και αιώπύδοτατο κλάσμα, τ' όν όποιον δεν μπορείς ν' διαψέεις από πάνω σου παρ' όνομά κ' αν τ' όν μεταφέρεις σ' ένα άλλο. Σύμφωνα λοιπόν μ' αύτη τ' όν μέθοδο, έπαιρναν λίγο από τ' όν αίμα του άρρώστου, μέσα στο όποιο βρασκόταν κ' ένα τμήμα από τ' όν κοίμημα τ' όν άσθενείας, όπως τ' όν όνομάσε ο Παράκελσος, και τ' όν έμπόλιζαν σ' ένα ζώο ή σ' ένα δέντρο, ή και σέ άνηθοπο άκόμη, άν ήταν έχθρός του άρρώστου. 'Ετσι μετέφεραν, άπό ένώπιμα, όλόκληρη τ' όν άσθένεια επάνω στο ζώο, τ' όν δέντρο ή τ' όν άνθρωπο.

Έπίσης όσοι υπέφεραν από έλκώδεις πυρετούς, έγραφαν σ' ένα σημείωμα: "Ψύγε θέρη από πάνω μου και πηγαίνε στον Ταδε". Τ' όν σημείωμα αύτό τ' όν έβαζαν κρυφά μέσα στην τσέπη του προσώπου, του όποιου τ' όνομα έγραφαν στο σημείωμα τ' όν, κ' έτσι ξεφορτώνόντουσαν αύτοι τ' όν πυρετούς και τ' όν εβόρτανον σ' όν άνίδιο φίλο ή έχθρό τ' όν.

Έκείνοι πάλι που υπέφεραν από ποδάγρα, έκοβαν τ' όν νύχια και τ' όν τρίχες τ' όν ποδιών τ' όν, πηγαίναν και τ' όν έθαβαν στή ρίζα μιάς νεαρής βελανιδιάς και τ' όν σκεπάζαν από πάνω με κοπριά βοδιού. 'Υστερα από τρεις μήνες ή βελανιδιά άρρώσταινε από... ποδάγρα και καλούργαζε όλόκληρη, ενώ ο άσθενής εγλύτωνα για πάντα από αύτη τ' όν άσθένεια!...

Έπίσης ως άποτελεσματικό μέσον έναντιον του πονόδοντου, ο Παράκελσος συνιστούσε τ' όν έξής γιατροσόφι: "Ξεφυλάδιζε μιά νεαρή τ' όν, βγάλε μιά λεπτή σχίζα από τ' όν ξύλο τ' όν και χόσε τ' όν μέσα στο πονεμένο δόντι. 'Υστερα τ' όν ίδια αύτη σχίζα χόσε τ' όν πάλι στο δέντρο, άπ' τ' όν όποιο τ' όν πήρες, σκεπασέ τ' όν από πάνω με τ' όν ξεροθαμνήνη φύλλα και δέσε τ' όν μέρος εκείνο του δέντρου μ' ένα κορμί. Μ' αύτό τ' όν τρόπο ο πονόδοντος φεύγει από τ' όν άνθρωπο και... μεταφέρεται στο δέντρο".

Κατά π' όν τρόπο όμως γινόταν αύτό, δέν αναφέρει ο σοφός γιατρός. "Ενα άλλο μέσον για ν' αματήση ο πονόδοντος, ήταν και τ' όν έξής: "Έπρεπε ν' αματήση τ' όν νύχτα εκείνος που όδονταλόγους, ν' πάη στο όστεοφυλάκειο του νεκροταμείου, ν' βγάλη μιά νεκροκεφαλή, ν' τ' όν ξεροκόψη ένα δόντι και με τ' όν δόντι αύτό ν' τρίψη τ' όν δικό του τ' όν πονεμένο. 'Ο πόνος εξαφανίζεται έτσι άμέσως.

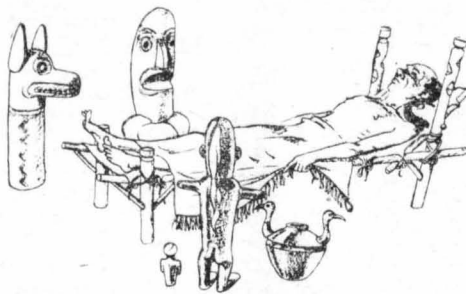
Η άποτελεσματικότερα θεραπευτική τ' όν κήλης ήταν ή έξής: Τ' όν βοάδου τ' όν 24 'Ιουνίου, τ' όν παραμονή δηλαδή του Άγιου 'Ιωάννου του Κλειδίου, έσχίζαν μιά νεαρή βελανιδιά στα δύο, δίχως ν' όν κόψουν στή ρίζα, κ' άνάμειαν άπ' τ' όν σχισμένο δέντρο περνούσαν τρεις φορές τ' όν άρρωστο. 'Υστερα ένωσαν πάλι τ' όν δύο κομμάτια τ' όν βελανιδιάς και τάδεσαν σφιχτά. "Αν ή βελανιδιά δέν ξερανόταν και τ' όν δύο κομμάτια τ' όν γίνόντουσαν πάλι ένα, σ' όν συμπληρησε κορμός, ο άσθενής θεραπεύεται από τ' όν κήλη!...

Για τ' όν σπασμούς έθεωρείτο ως άποτελεσματικό μέσο τ' όν φροφά κανείς ένα σιδερένιο δαχτυλίδι, τ' όν όποιο ν' έχη φτιασίο ένας γάφρος γυμνός τ' όν νύχτα τ' όν Μεγάλης Παρασκευής.

Μά δέν είχαν μονάχα θεραπευτική όδύναμη όλα αύτά τ' όν μαγικά μέσα. Είχαν και ιδιότητες προληπτικές έναντιον τ' όν άσθενειών. Π.χ., άν έδενε κανείς στή μέση του κρεμμύδια, τ' όν όποια είχε άγορδίσει χωρίς πολλά παζάρια, στήν τιμή που είχε προτίνει ο Θεός, ήταν άπαλλαγμένος από τ' όν ζαλάδες. Έπίσης, άν φορούσε κρεμμυσιένο στο

Η θεραπεία τ' όν... κήλης!...

Ο άρρωστος στο ναό, εν μέσω τ' όν εϊδώλων.

Η ΕΛΛΑΣ ΠΡΟ ΕΚΑΤΟ ΕΤΩΝ

ΑΛΒΑΝΟΙ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

(Από το «Ταξείδι στην Ελλάδα» του Γάλλου Σ. Μπουσόν)

ΠΑΡΧΟΥΝ στην Ελλάδα — γράφει ο Γάλλος περιηγητής Μπουσόν, από το ταξειδιωτικό βιβλίο του ό-ποιου δημοσιεύσαμε ως τώρα μερικ-ές ενδιαιρούσες σελίδες — δυο ράτσες που ξεχωρίζουν και διακρι-νονται εύκολα και ξεχωρίζουν μετα-ξύ τους: Η ελληνική και η αλβα-νική.

Οι Άλβανοι, οι όποιοι είνε αλα-βική καταγωγής, επέδρασαν, σε διάφορες εποχές, στην ήπειρωτική Ελλάδα και στην Πελοπόννησο, και τα ένσπλα μπουλούκια τους ά-φάνισαν κυριολεκτικώς τον τόπο. Μά, όπως συνέβη και με τους άλ-λους βαρβάρους κατακτητές, έτσι κι' οι Άλβανοι, όταν άποράμισαν να έγκατασταθούν μόνιμως στη χώρα, βρέθηκαν μπρός σ' έναν πολι-τισμό πολύ άνωτερο άπ' τον δικό τους, ό όποιος, μέσα σε λίγα χρόνια, άπορρόφησε τους περισσότερους άπ' αυτούς. Οι άλλοι πάλι άποτραβή-χτηκαν στα πιο άγρονα μέρη και σχημάτισαν χωριά και συνοικισμούς, έντελεις άλβανικούς.

Μά κι' αυτούς ό ελληνικός πολιτισμός τους ύπότηξε σιγά-σιγά και τους περιόρισε στον άχάριστο ούλο των άγροτών, οι όποιοι καλλιερ-γούν με ήμερομίσθιο τά κτήματα των Έλλήνων άφεντάδων.

Η σπουδαιότερες κáδοιοι των Άλβανών στην Ελλάδα σημειώ-θηκαν κατά τό έτος 1688, μετά την έγκατάλειψη των Άθηνών άπ' τον Μορζίνη και κατά την έπδρομή των Ρώσων κατά τον 1770. Τα άλ-θανικά στρατεύματα, τά όποία έστά-λησαν από την Ύψηλή Πύλη στην Ελλάδα, δέν άφησαν λίθον επί λίθον σ' όλόκληρη την Αττική, Αίμα και φοτιά ήταν τό στήθιά τους.

Τά ίδια και χειρότερα έκαναν και κατά τό 1668. Οι Άθηναίοι χρονιζο-γράφοι αναφέρουν σχετικώς ότι τόση ήταν ή μαγία κι' ή λύσσα των Άλ-βανών έπδρομείων, όστε οι όποιοι-σμένοι κάτοικοι της Αττικής άναγκά-στηκαν να καταφύγουν στη Σαλαμί-να, στην Αίγινα και στην Κόρινθο και μόλις μετά τρία χρόνια, ένα μόνο μέρος άπ' αυτούς μπόρεσαν να ξανα-γυρίσουν στις πατρίδες τους.

Πολλά από τά χωριά της Αττι-κής κατοικούνται άκόμα από τους ά-πογόνους των έπδρομείων αυτών, οι όποιοι δέν μιλούν άλλη γλώσσα εκτός από την άλβανική. Η φυσιογνωμία των Άλβανών διαφέρει όσο κι' ή γλώσσα τους από των Έλλήνων.

Οι Άλβανοι είνε γενικώς χοντροί στο σώμα, έχουν κεφάλι στρου-λαίμο του ένα σακκούλακι με σπόρους πικνοίας, δέν είνε γόβο ν' άρ-ρωστίηση ποτέ του.

Γιαμιακές ιδιότητες έθεωρείτο επίσης ότι είχαν και οι πολύτιμοι λίθοι, στους όποιους απέδιδαν άκόμη την δύναμη και μορφώνουν τον χαρακτήρα του άνθρώπου και έπηρεάζουν τη μοίρα του. Έτσι επί-στευαν πώς τό σμαράγδι, όχι μόνον προφύλασσει από την έπιληρία, αλλά άκόμα καταπολεμεί τη δειλία και φέρνει δύναμη και πλούτο σ' έ-κείνον που τό έχει έπάνω του. Ό ίασπος έθεωρείτο ως άμυστάτης, είχε δηλαδή την ικανότητα να σταματά τις άμορφογαίες. Έδιωχαν όμως επίσης μακριά τά κακά πνεύματα και τά άγρια φηρία. Τό το-πίκι προφύλασσε από πριζήματα και έξανθήματα, όποιος δέ τό φορού-σε διαρκώς, δέν είχε άνάγκη να φοβάται τους κλέφτες.

Όπόσο, λιγώτερο έξωφρενικές και γελοίες μισούσαν να θεωρη-θούν άι θεραπευτικά μέθοδοι που χρησιμοποιούσαν τον Μεσαίωνα, τόσο αυτές ποξ έφήμιζαν οι ψευτογιατροί και οι διάφοροι άγρότες κατά τις άρχές του ΙΗ' αιώνος.

Τό 1700 π.χ. παρουσιάστηκε στη Λαμία μία θανατηφόρος έπιδημία, και οι διάφοροι σοφολογώτατοι ντοτόροι έδήλωσαν πώς προήχοσε από τον δηλητηριασμένον άέρα. Για ν' άποδείξουν δέ πώς ή διάγνωση των αυτή ήταν σωστή, κατέγραψαν στο έξής πείραμα: Έδεσαν σε μία ρουκέτα ένα κομμάτι κρέας και την τίναξαν στον άέρα. Μάζεψαν β-στερα τη ρουκέτα από τό μέρος που είχε πέσει κι' έδωσαν τό κρέας σ' ένα σκυλί να τό φάη. Ένοείται πώς τό σκυλί έφάγησε άμέσως από τον φόρορο και τ' άλλα δηλητηριώδη συστατικά που περιείχε ή ρου-κέτα. Οι σοφοί όμως προεσώροι δειλιάδευσαν, γιατί έτσι άποδεί-χτηκε πασιφανώς ότι πραγματικά ό άέρας ήταν δηλητηριοσμένος!

Σ' όλες αυτές τις παλάρδες πιστεύει ό κόσμος άλλοτε. Εδύναξη σήμερα ή έπιστήμη προώδεσε τεραστίως. Κι' ό άρρωστος δέν διατρέ-χει άμεσο κίνδυνο... Ξεπατώματος...

γυλό, τό κάτω μέρος του προσώπου πλατύ, τά χαρακτηριστικά σκλη-ρά, τό μέτωπο κακοφτιαγμένο και τά μάτια ζωηρά, μά καθόλου έξυπνα.

Είνε σχεδόν όλοι πολύ έργατικοί, μά και τρομερά άπληστοι. Ύ-πάραξη μία ελληνική παροιμία που λέει για τους Τούρκους: «Τούρκου είδες, άσπρα θέλεις». Εγώ όμως νομίζω ότι ή παροιμία αυτή ταιριά-ζει πολύ περισσότερο στους Άλβανούς.

Οι Έλληνες, αντίθετος προς τους Άλβανούς, έχουν όραφο πρό-σωπο σε όβάλ σχήμα, μέτωπο γυλακωμένο, μάτια έξυπνότατα, μήτη κανονική και λεπτή και σώμα λυγρό και κομρό.

Όσο για τον χαρακτήρα τους, άκούσα τελευταία ένα Γάλλο έμπο-ρο να λέη με όργη σε κάποιο ξένο διπλωμάτη, μιλώντας για τους Έλληνες:

— Κύριε, είνε οι ίδιοι κανάγδες, όπως και στην εποχή του Περι-κλέους...

Αυτή ή φράσις κλείνει μέσα όλα τά προτερήματα και τά έλαττώ-ματα των Έλλήνων. Είνε πράγματι — και μου φαίνεται ότι θα μεί-νουν έτσι και στο μέλλον — ό,τι κι' οι πρόγονοί τους.

Άποδείξει τό παρακάτω παράδειγμα: Σε μία εποχή που μακρυ-νή, που οι πρόγονοι των σημερινών Έλλήνων δέν ήξεραν άκόμα να χρησιμοποιούν τό σίδερο και που έκαναν θυσίες στους θεούς για να πετυχαίνουν ενόικους άνέμους, ή γλώσσα τους, τό όργανο αυτό της δianoίας, είχε σημειώσει τόσο καταπληκτικές προόδους, όστε οι ποιη-ται τους — ποιητάι άθάνατοι όπως ό Ησόδος κι' ό Όμηρος — μπο-ρούσαν να έρμηνεύουν μ' αυτή όλα τά πάθη των θεών και των ανθρώ-πων και να περιγράφουν τά έργα τους.

Έτσι και σήμερα στην Ελλάδα ή παιδεία είνε πολύ περισσότερο προχωρημένη άπ' όλες τις άλλες εκδηλώσεις του πολιτισμού.

Τά άποτερα σήμερα στην Ελλάδα είνε άκόμα όπως και του Τρι-πολέμου, τό κρασί φυλάγεται μέσα σε άσπια και άνακατεύεται με ρετσίνα, τά άμάξια είνε άγνωστα σ' όλη την Ελλάδα, εκτός από την Άθήνα, οι κά-τοικοι άγορούν τά στρώματα και κοι-μούνται καταγής, και όλες ή τέχνες κι' ή βιομηχανίες βρίσκονται άκόμα στο άλφα τους.

Έτσι ή βάσις του οικοδομήματος του πολιτισμού, που την άποτελούν όλα τά, δέν έχει μπει άκόμα. Μά δέν συμ-βαίνει τό ίδιο και με την κομική του. Η Ελλάδα φαίνεται πώς θέλει, πρώτα άπ' όλους, ακαδημαϊκούς, φιλοσόφους και κατόπι μαραγκούς και σιδηρομο-γούς. Οι Έλληνες θέλουν φιλολογικά άριστογρήματα κι' έπειτα θα μάθουν να φτιάχουν καρδέκτες, τραπέζια, πα-πούτσια και καπέλλα.

Άκόμα δέν άπελευθερώθηκε ή Έλ-λάς, κι' ύπάρχουν κώλας στην Άθήνα Πανεπιστήμιο με τρεις σχολές: νομική, ιατρική και θεολογική, μά Ακαδημία φυσικών έπιστημών (;), δυο δημόσιες βιβλιοθήκες — μία στην Άθήνα και μία στην Ανδριτσάνα — μία άρχαιολογική έταιρεία, ένα μουσείο, πέντε γυμνάσια σε διάφορες πόλεις, δώδεκα άλλα δη-μόσια σχολεία σε διάφορες πόλεις και δυο σχολεία όφρανόων, στο Νεό-πλιο και στον Πειραιά.

Η πρώτη δουλειά των Έλλήνων ήταν να έργαστούν έπάνω στη γλώσσα τους. Πριν άκόμα άπελευθερωθούν από τους Τούρκους, ει-χαν άπελευθερώσει τη γλώσσα τους από τις τουρκικές λέξεις που την άσχημά και συγχρόνως και από τις γαλλικές και ιταλικές λέξεις, που κατέστρεφαν την ένότητά της.

Η ελληνική γλώσσα έμοιαζε άλλοτε μ' ένα είδος κωβιτού του Νόε, στην όποία ζητούσαν άουλο όλες ή λέξεις των άλλων γλωσσών. Τό ξεκαθάρισμα της όμως έγινε με τον ταχύτερο τρόπο.

Πολύ πριν από την άπελευθέρωση της Ελλάδος, ό σοφός διδά-σκαλος Κορνής άρχισε πρώτος τό έργο αυτό της εκκαθαρίσεως. Οι μαθητάι του κι' οι θαυμαστάι του, ξαναγυρίζοντας στην Ελλάδα, ού-νέχισαν τό έργο του. Στις προσπάθειές τους μάλιστα αυτής τους ένε-θάρουν τό γενικό γούστο για τη φιλολογία, γιατί ή φιλολογία είνε τό πάθος όλων των Έλλήνων και προπάντων των νέων. Και ένδιαφέρον-ται γι' αυτή όχι μόνο εκείνοι που γράφουν, αλλά κι' οι νομικοί, οι για-τροί, οι κληρικοί κι' οι δημόσιοι υπάλληλοι.

Τό να μιλά κανείς καλά την ελληνική γλώσσα στην Ελλάδα, είνε ό,τι τό να είνε κανείς εύγλωττος στη Γαλλία. Όλη όμως αυτή ή γλωσσομανία έχει και τό κακό της, γιατί οι Έλληνες περιφρονούν όλα τά έργα που τυπώθηκαν πριν άπ' την επανάσταση, έπειδή νομίζουν πώς ή γλώσσα τους δέν είνε ή ελληνική. Έτσι, άπ' όλα τά βιβλία που τυ-πώθηκαν στην Τεργεστή και στη Βιέννη, κατά τον περασμένο αιώνα, — όπως ό χρονογράφος Δαρδούτος, ή Ιστορία της Κύπρου του Κυ-πριώου, «Η Κρίσις του Πάριδος» του Γουζέλι, ή Ιστορία του Σου-λιου, του Περαραίου, ό «Ερωτόκριτος» — δέν βρίσκονται ούτε στα βιβλιοπωλεία, ούτε στις ιδιωτικές βιβλιοθήκες των Άθηνών.

